Herman Kruse

Sommerjobber blant unge

Et tiår senere – hvordan går det med dem som hadde jobb som unge?

Fafo-notat 2026:14

Sommerjobb blant unge

I dette notatet ser vi på hvordan sommerjobb som ung henger sammen med lønn, deltakelse i arbeidslivet og helse senere i livet. Vi dokumenterer at det er en sammenheng mellom familiebakgrunn og hvorvidt man har sommerjobb som ung.

Vi finner at de som har en jobb som ung, enten det er sommerjobb eller annen type deltidsjobb, lykkes bedre i arbeidsmarkedet ti år senere. De har høyere lønn og jobber oftere heltid. De har også i større grad fullført høyere utdanning.

Vi finner også at de med jobb som ung sjeldnere mottar helserelaterte ytelser og har færre sykehuskontakter og døgninnleggelser på sykehus.

Fafo-notat 2026:14
ISSN 0804-5135
ID-nr.: 10446

© Fafo 2026

1 Innledning

Sommerjobb er mange unges første møte med arbeidsmarkedet. Det kan gi verdifull erfaring og et forsprang på CV-en. Men gir det også bedre muligheter til å lykkes senere i livet? Hvordan henger jobb tidlig i livet sammen med utdanning, helse og jobb senere? Det er spørsmålene vi stiller i dette notatet.

I denne analysen følger vi unge som var bosatt og 15–24 år i 2015, i perioden fra 2015 til 2025 ved hjelp av registerdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og Norsk pasientregister fra Folkehelseinstituttet (FHI). Dette er hentet fra microdata.no.

Utvalget består av 665 000 i 2015, og vi deler dem inn i tre aldersgrupper (15–17-åringer, 18–20-åringer og 21–24-åringer). Deretter deler vi dem inn i fire grupper etter jobbstatus i 2015:

- **Har sommerjobb som startet etter 1. mai**: De som hadde et arbeidsforhold som ble påbegynt 1. mai eller senere, hadde jobb i juni, juli og/eller august og hadde avsluttet arbeidsforholdet innen oktober.
- **Har sommerjobb som startet før 1. mai**: De som hadde et arbeidsforhold som startet før 1. mai, hadde jobb i juni, juli og/eller august og hadde avsluttet arbeidsforholdet innen oktober.
- **Andre jobber som ikke karakteriseres som sommerjobber:** De som hadde minst én jobb i løpet av 2015, men som ikke hører til noen av de to kategoriene over.
- **Har ingen jobb**: De som ikke hadde et arbeidsforhold i 2015.

Vi følger personene fram til året 2025, et tiår etter sommerjobben. I tillegg undersøker vi status ved en fast alder for å styrke sammenligningsgrunnlaget mellom aldersgruppene: 15–17-åringene ved 24 år og 18–24-åringene ved 27 år.

Alle kronebeløp er oppgitt i faste 2026-kroner. Vi har først målt lønna som antall grunnbeløp (G) i folketrygden hvert år, og deretter regnet om til kroner med gjennomsnittlig grunnbeløp for 2026 (134 419 kroner). Siden grunnbeløpet følger lønnsveksten, er beløpene justert for den generelle lønnsutviklingen i perioden.

Vi kontrollerer for kjønn, fødselsår, foreldrenes inntekt og om personen var under utdanning høsten 2015. I tillegg sammenligner vi tvillinger og søsken med samme mor.

Statistisk sentralbyrå har tidligere vist at det er en sammenheng mellom det å ha sommerjobb og lønn senere i livet.[1] SSB har også vist at familiebakgrunn har betydning. Blant 15–17-åringer i 2015 hadde 25 prosent av dem fra husholdninger i den laveste inntektskvartilen egen yrkesinntekt, mot 42 prosent i de to øverste kvartilene. Blant unge med innvandrerbakgrunn hadde om lag 20 prosent yrkesinntekt, mot nær 40 prosent blant unge uten innvandrerbakgrunn.[2] I dette notatet bygger vi videre på disse funnene.

[1] 17-åringer med sommerjobb fikk betydelig høyere inntekt som voksne (ssb.no)

[2] Færre unge har deltidsjobb (ssb.no)

Vi følger unge med og uten jobb i nesten ti år, og vi sammenligner søsken og tvillinger for å komme nærmere et svar på om det er jobben i seg selv som gjør forskjellen.

2 Hvor mange har sommerjobb?

Om lag hver tiende 15–24-åring hadde en sommerjobb som startet etter 1. mai 2015: 9,7 prosent av 15–17-åringene, 12,9 prosent av 18–20-åringene og 11,9 prosent av 21–24-åringene (figur 1).

Figur 1 Jobbstatus i 2015, etter aldersgruppe. Bosatte 15–24 år. Prosent.

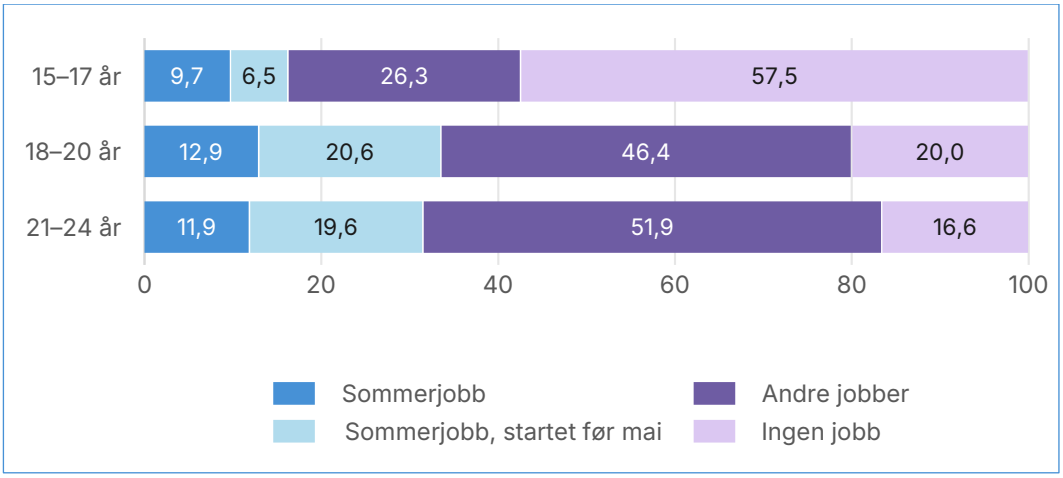

Kilde: SSB/microdata.no. Egne beregninger.

Blant de yngste var det vanligst å ikke jobbe i det hele tatt, mens det i de to eldste gruppene var klart vanligst å ha jobber som ikke karakteriseres som kun sommerjobber.

Tallene våre er lavere enn de SSB vanligvis publiserer, fordi definisjonen vår er strengere. SSB finner at 476 000 unge i alderen 15–24 år hadde jobb i løpet av sommermånedene i 2025.[3] SSB opererer med to mål på sommerjobber. Det **brede målet** tar med alle jobbtyper, uansett om jobben er fast eller midlertidig, og uansett hvor lenge den varer. Det **smale målet** ser bare på «typiske sommerjobber», altså midlertidige jobber i sommermånedene.

Det smale målet kan bare lages fra og med 2021, fordi microdata.no først da har informasjon om midlertidige ansettelser. Utviklingen i sommerjobber over tid (2015–2026) vises i figur 2. Av figuren går det fram at SSBs brede mål i 2025 gir 456 000 personer med sommerjobb, mens det smale målet gir 247 000. Det vil si at vi finner litt færre personer enn SSB opplyser, noe som skyldes at vi kun studerer bosatte. Tar vi med ikke-bosatte, finner vi henholdsvis 472 000 og 257 000.

SSBs smale mål er det målet som ligger nærmest en «ren tolkning» av en sommerjobb, men siden dataene ikke tillater å konstruere dette målet før 2021, bruker vi de to alternative definisjonene beskrevet over.

[3] 476 000 unge jobber om sommeren (ssb.no)

Figur 2 Antall 15–24-åringer med sommerjobb, etter mål. Bosatte 1. januar hvert år. 2015–2026. 1000 personer.

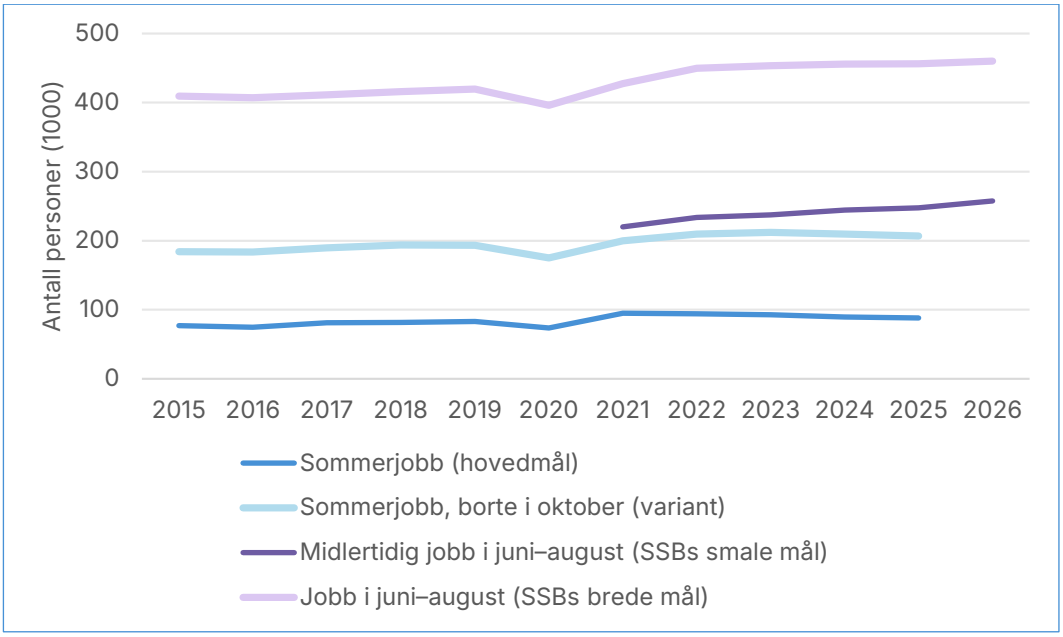

Kilde: SSB/microdata.no. Egne beregninger.

Antallet unge med sommerjobb har økt siden 2015, og særlig etter pandemien. Etter vårt hovedmål hadde 77 000 av 15–24-åringene sommerjobb i 2015 og 88 000 i 2025, med en topp på 95 000 i 2021. Etter SSBs brede mål, som altså kun er «jobb i juni–august», økte antallet fra 409 000 i 2015 til 460 000 sommeren 2026. Sommeren 2020 var et unntak, da alle definisjonene viser et fall i antallet med sommerjobb.

Andelen har økt mest blant de yngste. Blant 15–17-åringene steg andelen med sommerjobb fra 9,7 prosent i 2015 til 13,0 prosent i 2025. For alle 15–24-åringene samlet økte andelen fra 11,6 prosent i 2015 til 13,1 prosent i 2025.

3 Familiebakgrunn har betydning

Hvilken familie man blir født inn i, er selvsagt tilfeldig. Men har familiebakgrunnen betydning for hvorvidt man får sommerjobb? Dersom det er tilfelle, kan det bidra til å forsterke eller dempe sosiale skjevheter. Foreldres forventninger til at barna skal skaffe seg en sommerjobb kan variere etter foreldrenes bakgrunn. Videre, sommerjobber kan for eksempel skaffes gjennom bekjente, og da kan foreldrenes nettverk være avgjørende.

Vi finner at sommerjobber følger foreldrenes ressurser (figur 3). Særlig for de to eldste gruppene er det en sammenheng mellom foreldrenes inntektsnivå og hvorvidt barnet har sommerjobb: Blant 21–24-åringene øker andelen med sommerjobb fra 8,5 prosent blant ungdom med foreldre som har inntekt i den laveste femdelen til 17,7 prosent i foreldregruppen med den høyeste inntekten. Å ha sommerjobb har også en klar sammenheng med foreldrenes utdanningsnivå. Blant 21–24-åringene med foreldre med lang høyere utdanning hadde 20,1 prosent sommerjobb, mot 6,9 prosent av dem med foreldre med bare grunnskole.

Det er en klart lavere andel unge med innvandrerbakgrunn som har jobb av noe slag. Blant 15–17-åringene hadde 75 prosent av innvandrerne eller av norskfødte med innvandrerforeldre ikke jobb i 2015, mot 54 prosent av dem med to norskfødte foreldre. Blant 18–20-åringene hadde 41 prosent av innvandrerne ikke jobb, mot 17 prosent av dem med to norskfødte foreldre. Forskjellen krymper noe for 21–24-åringene.

Mønstrene vi finner her, er de samme som SSB fant for 2015 med inntektsdata fra skattemeldingen, se fotnote 2. Våre nivåer ligger noe høyere, men resultatene er ikke direkte sammenlignbare fordi vi måler arbeidsforhold i a-ordningen via microdata.no, mens SSB i sin publikasjon brukte yrkesinntekt og delte inn etter husholdningsinntekt.

Figur 1 Andel med jobb i 2015, etter jobbtype, foreldrenes inntekt og utdanning, landbakgrunn og alders-gruppe. Andel med sommerjobb (hovedmål) i parentes. Prosent.

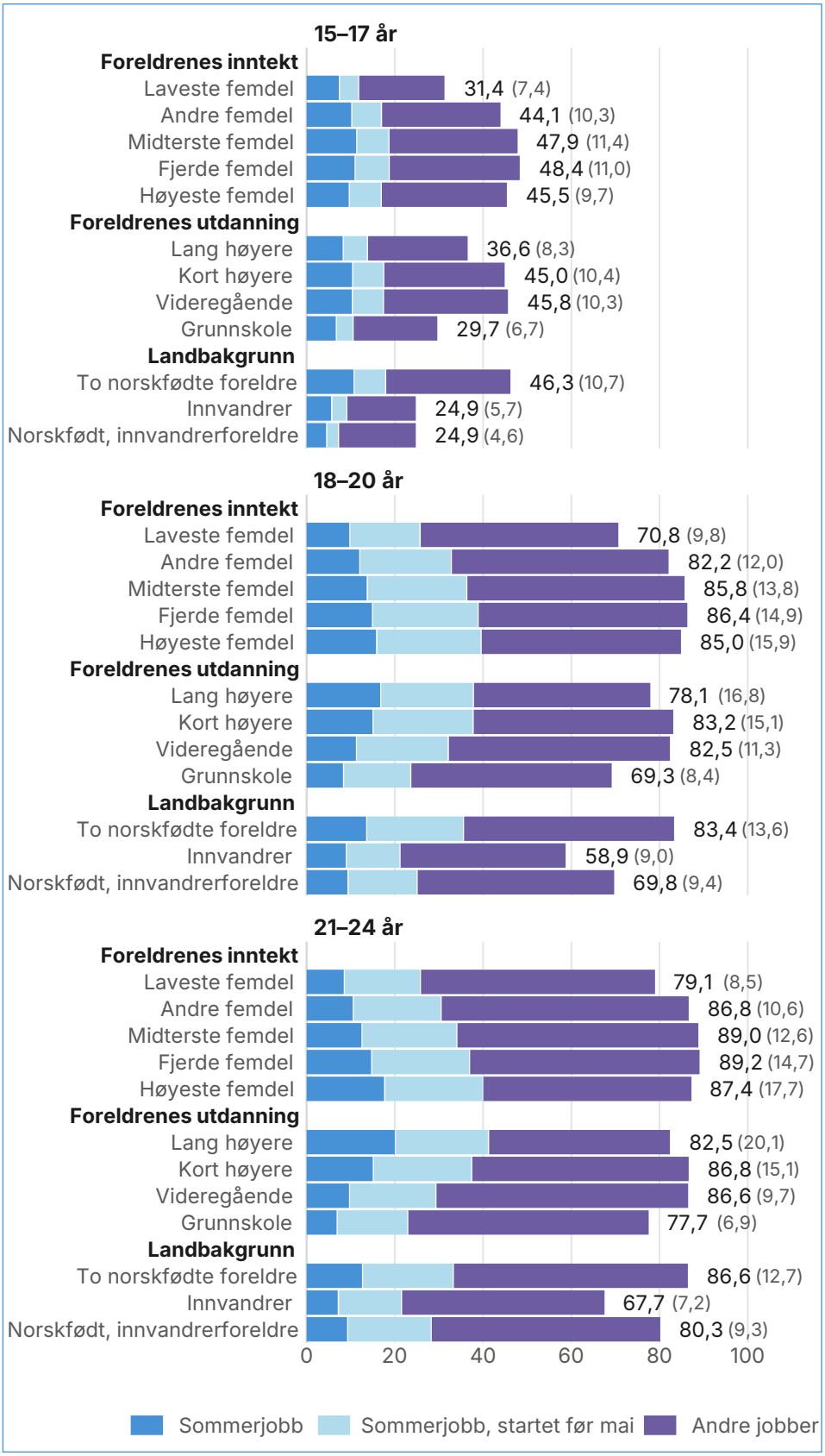

Kilde: SSB/microdata.no. Egne beregninger.

4 Lønn, utdanning og utenforskap

Når sommerjobb henger så tett sammen med familiebakgrunn, er det naturlig å spørre om det å ha sommerjobb også henger sammen med hvordan det går senere. Lønna man oppnår senere, er et naturlig utgangspunkt for å vurdere de langsiktige sammenhengene med sommerjobb. En sommerjobb kan gi erfaring, referanser og kontakter som senere kan gi større suksess på arbeidsmarkedet.

Figur 2 Forskjell i årslønn ved 24 år (15–17-åringene) og 27 år (18–24-åringene), målt mot de som ikke hadde jobb i 2015, etter jobbtype i 2015. Hele utvalget og tvillinger. 1000 kroner (2026-kroner). Med 95 prosent konfidensintervall.

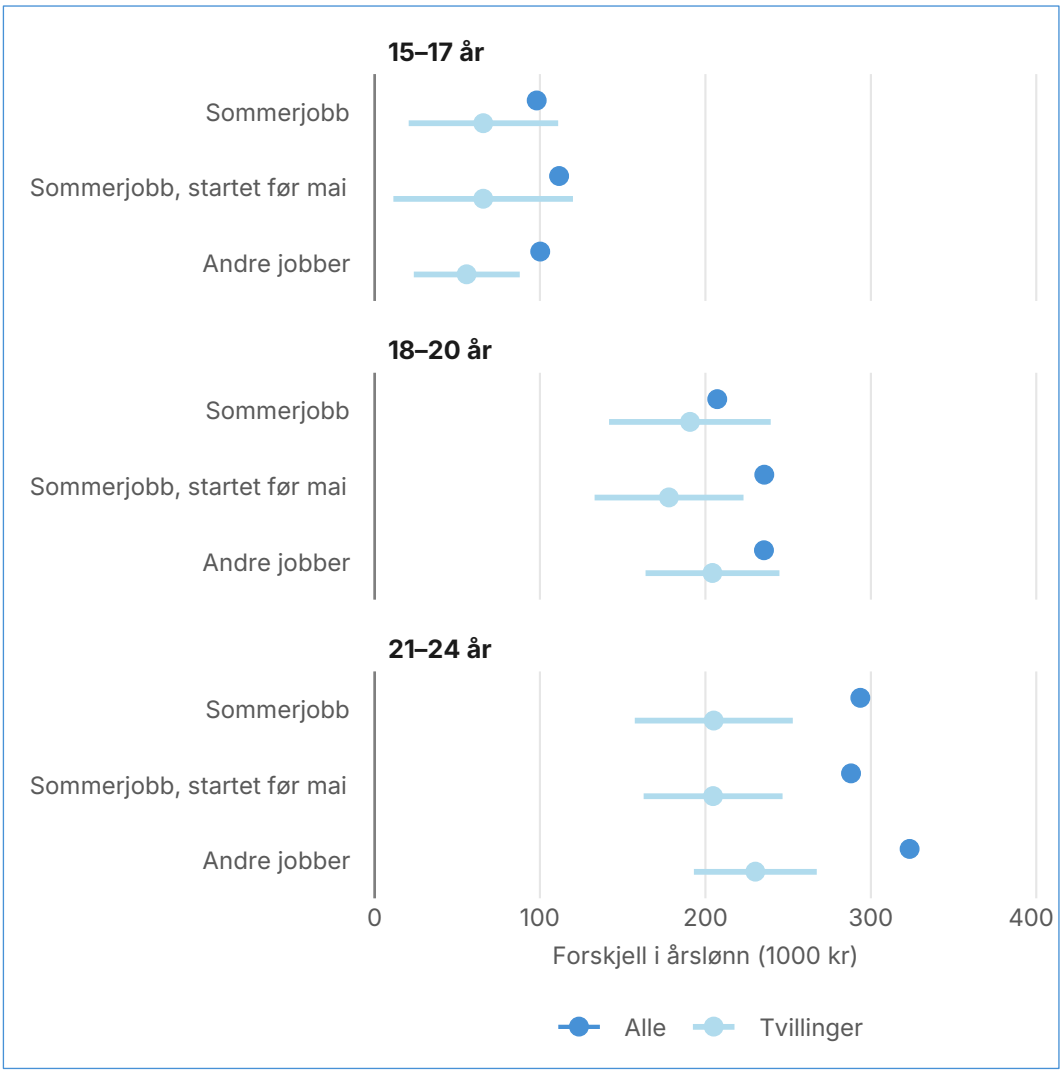

Kilde: SSB/microdata.no. Egne beregninger.

Unge som jobbet i 2015, tjente senere langt mer enn de som ikke jobbet (figur 4). Det er imidlertid ingen forskjell mellom de som har hatt sommerjobber og de som har hatt andre jobber. For 18–20-åringene viser punktene i figur 4 at de med sommerjobb tjente om lag 207 000 kroner mer ved 27 år enn de uten jobb, mens de med andre jobber tjente 235 000 kroner mer.

4.1 Søskenstudie

Lønnsforskjellene betyr ikke nødvendigvis at det er sommerjobben i seg selv som gir suksess i arbeidsmarkedet senere i livet. Det kan også være at de unge som får sommerjobb, skiller seg fra dem som ikke får det på andre måter. Det kan være familiebakgrunnen, motivasjon, helse eller annet. Ved å sammenligne søsken kan vi skille ut betydningen av oppvekstkår. Den kanskje aller beste sammenligningen er å bruke tvillinger, med den ulempen at det er vesentlig færre tvillingpar enn søskenpar.

For å skille bedre mellom familiebakgrunn og jobbstatus, bruker vi tvillinger der den ene tvillingen hadde sommerjobb og den andre ikke. Det meste av forskjellen vi finner for hele utvalget består: rundt 70–90 prosent for de eldre og rundt to tredeler blant de yngste. Hvis vi benytter alle søskenpar og definerer jobbstatusen deres ved samme alder (17 og 20 år), finner vi at søsken med sommerjobb tjente 74 000 kroner mer ved 24 år og 199 000 kroner mer ved 27 år enn søsknene uten jobb. Forskjellene er nesten helt like for andre jobber: Søsken med andre jobber tjente 72 000 og 198 000 kroner mer enn søsknene uten jobb.

Det tyder på at det er det å ha jobbet, ikke sommerjobben i seg selv, som henger sammen med høyere lønn.

4.2 Høyere utdanning

Hvis de som får sommerjobb i stor grad er barn av høyt utdannede og høytlønte foreldre og selv får høyere lønn senere, tar de også oftere høyere utdanning? Utdanning er en av de viktigste grunnene til at lønna varierer mellom personer, og den kan derfor være en del av forklaringen på lønnsgapet. Samtidig jobber mange studenter om sommeren, så en sommerjobb kan vel så godt være et tegn på at man studerer som en årsak til at man tar høyere utdanning.

Vi definerer høyere utdanning som bachelor og kortere høyere utdanning, master og doktorgrad (henholdsvis nivå 6, 7 og 8 på første siffer i NUS-koden).

Blant 18–20-åringene hadde de med sommerjobb 13,1 prosentpoeng høyere andel med høyere utdanning ved 27 år enn dem uten jobb, mot 7,5 prosentpoeng for dem med andre jobber. Forskjellen består hvis vi studerer tvillinger og søskenpar. Tolkningen kan være at flere studenter har sommerjobb, mens de som ikke studerer, også er de som har jobb andre deler av året.

4.3 Utenforskap

Faller de som ikke hadde jobb som unge oftere utenfor? Så langt har vi sett på lønn og utdanning, men like viktig er det hvordan det går med dem som ikke kommer inn i arbeidslivet som unge i det hele tatt.

Et mål på utenforskap blant personer i alderen 15–29 år er andelen som er «utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak» (NEET).[4] Vi finner at unge uten jobb i 2015 oftere står utenfor arbeid, utdanning og opplæring/arbeidsmarkedstiltak ni år senere, mens de tre gruppene med jobb ligner hverandre. Av 18–20-åringene uten jobb var 24

[4] NEET er fra engelsk: «Not in employment, education or training». Inndelingen her er gjort av SSB for å ligge tettest mulig opp mot Eurostats definisjon.

prosent NEET i 2024, mot 5–6 prosent av dem som jobbet. Blant 15–17-åringene var tallene 13 og 6 prosent. Siden de som var 21–24 år i 2015, var 30–33 år i 2024, er de ikke med i NEET-målet det året.

Vi finner et lignende mønster for alle aldersgruppene når vi ser på deres tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger (figur 5). På bakgrunn av registeropplysninger tildeles hver person én hovedstatus etter en fast prioriteringsrekkefølge. En person som både er i arbeid og under utdanning, regnes for eksempel som sysselsatt.

Blant 21–24-åringene uten jobb i 2015 mottok 29 prosent en helserelatert ytelse i 2024, mot 3–5 prosent i jobbgruppene. Bare 37 prosent av dem uten jobb i 2015 jobbet heltid i 2024, mot 73–76 prosent av dem som hadde en jobb. Her må man være varsom med tolkningen av sammenhengene: Trolig hadde de som ikke hadde jobb i 2015, egenskaper den gangen som også kan gi økt sannsynlighet for utenforskap eller mottak av helserelaterte ytelser senere.

Figur 3 Hovedstatus i arbeidsmarkedet i november 2024, etter aldersgruppe og jobbtype i 2015. Bosatte 1. januar 2025. Prosent.

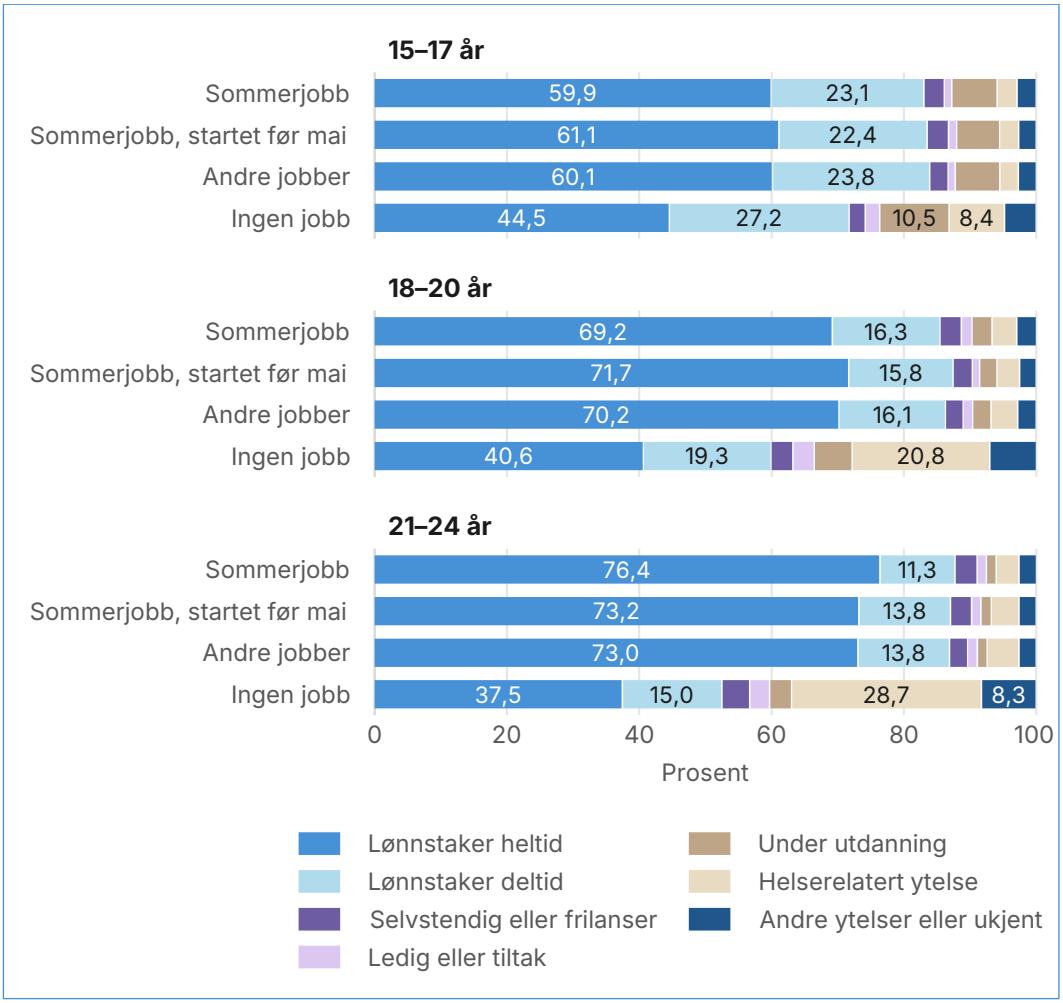

Kilde: SSB/microdata.no. Egne beregninger.

5 Senere sykehusbruk

Har jobb tidlig i livet sammenheng med bedre helse senere? Vi fant at det er en sammenheng mellom jobb tidlig i livet og bruk av helserelaterte ytelser, men hva med sykehusinnleggelser eller sykehuskontakter?

For å undersøke dette ser vi på sykehusbruk, som er et grovt mål på helse. Det fanger ikke opp psykisk helse, fastlegebesøk eller helseplager som ikke fører til sykehuskontakt. Vi skiller mellom to typer sykehusbruk: døgninnleggelser og sykehuskontakter. Sykehuskontakter inkluderer poliklinikk og dagbehandlinger.

Videre holder vi svangerskap og fødsel utenfor. Vi teller ikke sykehusepisoder der hovedtilstanden gjelder svangerskap, fødsel, barseltid eller fertilitet. Det utgjør om lag tre av ti episoder blant de unge. Uten denne avgrensningen ville fødsler dominert kvinnenes sykehusbruk i denne alderen.

Noe av sykehusbruken kan skyldes at helsen var ulik allerede før jobben. Siden pasientregisteret starter i 2016, bruker vi her jobbstatus sommeren 2018 og sykehusbruk i 2016–2017 som mål på forutgående helse. Det innebærer at dette avsnittet bruker et senere årskull enn resten av notatet. Vi måler sykehusbruk i 2025, altså sju år senere.

De som ikke jobbet i 2018, hadde oftere vært innlagt. Blant kvinner som var 21–24 år i 2018, hadde 15,6 prosent av dem uten jobb hatt minst én døgninnleggelse i 2016–2017, mot 8 prosent av dem med sommerjobb. For menn var tallene 10,3 prosent og 7,4 prosent. Det var nesten ingen forskjell blant 15–17-åringene med og uten jobb.

Unge som jobbet i 2018, ble sjeldnere lagt inn på sykehus sju år senere. Blant kvinner som var 21–24 år, var andelen med døgninnleggelse 2,9 prosentpoeng lavere for dem med sommerjobb enn for dem uten jobb. For menn i samme alder var forskjellen 1,6 prosentpoeng.

Når vi tar hensyn til forskjeller i helse før sommerjobben, blir forskjellene i senere sykehusbruk mindre (figur 6). Blant kvinner uten sommerjobb hadde 7,4 prosent en døgninnleggelse. Etter kontroll for tidligere sykehusbruk var andelen 2,1 prosentpoeng lavere blant kvinner med sommerjobb. For menn var tilsvarende tall 5,0 og 1,4 prosentpoeng.

Vi finner også forskjeller i antallet sykehuskontakter. Kvinner med sommerjobb hadde i gjennomsnitt 0,32 færre kontakter enn kvinner uten sommerjobb. For menn var forskjellen 0,18 kontakter. Når vi tar hensyn til sykehusbruk i 2016–2017, reduseres forskjellene med om lag en firedel for kvinner og en tidel for menn. Forskjellene består likevel.

Figur 4 Forskjell i andel med minst én døgninnleggelse i 2025 mot ingen jobb i 2018, med og uten kontroll for sykehusbruk i 2016–2017, etter jobbtype i 2018, kjønn og aldersgruppe. Uten svangerskapsrelaterte episoder. Prosentpoeng. Med 95 prosent konfidensintervall.

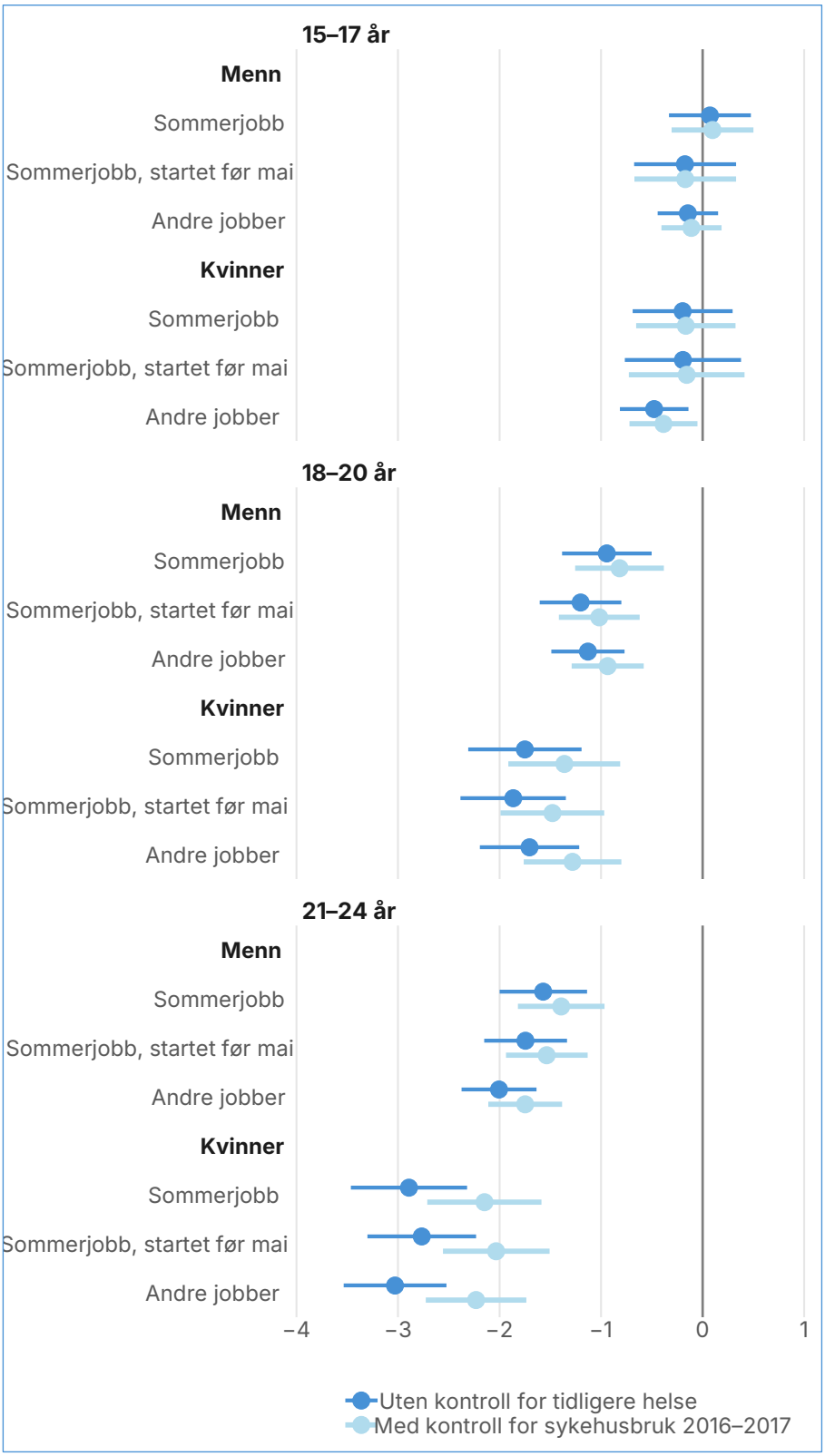

Kilde: SSB og Norsk pasientregister/microdata.no. Egne beregninger.

6 Oppsummering

Unge som jobbet i 2015, gjorde det bedre senere enn de som ikke jobbet. De tjente mer, sto sjeldnere utenfor arbeid og utdanning og hadde mindre sykehuskontakt. Det er imidlertid ikke sommerjobb som er vesentlig, men jobb: Det er lite som skiller dem som hadde typiske sommerjobber, fra dem som hadde andre jobber samme år. Det er altså trolig erfaringen og det å ha jobben på CV-en som teller mest.

Resultatene i dette notatet viser sammenhenger, ikke årsaker. Når vi studerte søsken og tvillinger kontrollerte vi for noen av de alternative forklaringsfaktorene. På samme måte bidro kontroll for tidligere sykehusbruk også til bedre sammenligning.

Fafo
Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning

Borggata 2B, Oslo
Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo
Sentralbord: 22 08 85 00
E-post: fafo@fafo.no

fafo.no